

עפ"א 3753/05/14 - קפה ק. ים בע"מ, אברהם סבח נגד עיריית קרית ים, מדינת ישראל - משטרת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים
עפ"א 3753-05-14 קפה ק. ים בע"מ ואח' נ' עיריית קרית ים ואח'
עפ"א 7538-05-14 קפה ק. ים בע"מ ואח' נ' עיריית קרית ים ואח'
עפ"א 10585-05-14 קפה ק. ים בע"מ ואח' נ' עיריית קרית ים ואח'
בפני כב' השופטת תמר נאות פרי
המערעים

1. קפה ק. ים בע"מ
2. אברהם סבח

נגד

המשיבות

1. עיריית קרית ים
2. מדינת ישראל - משטרת ישראל

פסק דין

לפני שלושה ערעורים שידונו במאוחד: עפ"א 3753-05-14; עפ"א 7538-05-14 ועפ"א 10585-05-14.

1. שלושת הערעורים עוסקים בפסק הדין ובהחלטות נוספות שניתנו בעניינם של שני המערעים, קפה ק. ים בע"מ (להלן: "החברה") ומר אברהם סבח (להלן: "המערער"). כאשר ההתייחסות תהיה לחברה ולמערער יחדיו הם יכוננו ביחד להלן: "המערעים".
2. המשיבות לשלושת הערעורים הינן עיריית קרית ים (להלן: "העירייה") ומדינת ישראל המייצגת את משטרת ישראל (להלן: "המשטרה"). כאשר ההתייחסות תהיה לעירייה ולמשטרה יחדיו הן תכוננה ביחד להלן: "המשיבות".
3. אין חולק כי המערער, באמצעות החברה, מנהל עסק של בית קפה ברח' ירושלים בקרית ים (להלן: "העסק"), מאז ספטמבר 2010 לכל המוקדם. הואיל ובמהלך ביקורת שבוצעה ביום 9.9.10 נמצא כי העסק פועל ללא רישיון עסק הוגש מטעם העירייה, כתב אישום כנגד המערער שמייחס לו עבירה של עיסוק בעסק טעון רישוי ללא רישיון - עבירה מכוח חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן: "החוק").
4. כתב האישום הוגש בפברואר 2011 והתברר בבית המשפט לעניינים מקומיים בקרית ביאליק במסגרת רע"ס 22332-02-11 (להלן: "תיק בית המשפט קמא").
5. ביום 29.1.12 התנהל דיון בנוכחות המערער והוא ביקש דחיה טרם תתבצע ההקראה על מנת לשכור את שירותיו של עורך דין מטעמו.
6. ביום 17.6.12 התקיים דיון נוסף בנוכחות המערער (ללא עורך דין) ובמהלך הדיון הוא הודה בעובדות שמפורטות בכתב האישום. בהתאם בית המשפט קמא הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, דהיינו ניהול עסק ללא רישיון (ויובהר כי בשלב הזה טיפלה בתיק כבוד השופטת שלאעטה חלילה - להלן: "הכרעת הדין"). בהמשך אותו הדיון, ביקש הנאשם לדחות את שלב הטענות לעונש, בשל שהוא מבקש להתייעץ עם עורך דין.

7. מטעמים שונים נדחה הדין עד ליום 28.5.13 (ואז עבר הטיפול בתיק לכבוד השופט מוחמד עלי). ביום זה התקיימה ישיבה נוספת אשר במסגרתה אמורים היו להישמע הטענות לעונש, אלא שהמערער לא התייצב לאותו דיון. בא כוח העירייה הציג בפני בית המשפט אישור מסירה לגבי שליחת הזימון לדיון למערער, אל כתובתו הרשומה והמוסכמת, ואשר עליו חתומה אחותו הבגירה. בית המשפט קמא נעתר לבקשת העירייה לגזור את דינו של המערער בהעדרו, והשית עליו קנס בסך של 10,000 ₪ (או שני חודשי מאסר תמורתם). בנוסף, הורה בהמ"ש קמא למערער לסגור את העסק בתוך 90 יום - להלן: "**גזר הדין**".
8. חלפו כשמונה חודשים, וביום 6.2.14, הגיש המערער בקשה לבטל את הפיגורים שהצטברו לגבי הקנס שהושת עליו. בבקשה טען המערער כי גזר הדין ניתן בהעדרו וכי הוא נמצא בעיצומו של תהליך ביסוס העסק ובנייתו - ולכן הוא מבקש לבטל את קנס הפיגורים ולפרוס את הסכום לתשלומים חודשיים. לאחר שבית המשפט קמא ביקש את תשובת הצד שכנגד, הוא נעתר לבקשה באופן חלקי, פרס את תשלום הקנס לחמישה תשלומים ונתן הוראות נוספות לעניין התשלום.
9. ביום 20.3.14 הגישה העירייה בקשה אשר כותרתה "בקשה דחופה למתן הבהרה". בבקשה טענה העירייה שלמרות גזר הדין מיום 28.5.13 המערער לא פעל לסגירת העסק ולכן בית המשפט מתבקש להבהיר את החלטותיו הקודמות, ולחילופין לתת סעד לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט.
10. ביום 24.3.14 התקיים דיון בבקשה זו, ובהלכו הציג המערער מסמכים לגבי התקדמות הטיפול בבקשתו לקבלת רשיון עסק. בתום הדיון החליט כבוד השופט קמא כי על מנת לאפשר למערער למצות את ההליכים מול הגורמים האמונים על מתן רישיון העסק הוא דוחה את המשך הדיון בחודש, ליום 23.4.14.
11. או אז החלו שני הצדדים בהגשת בקשות שונות לתיק בית המשפט קמא, אשר בעקבותיהן ניתנו כמה וכמה החלטות על ידי הערכאות השונות (חמש במספר). רצף ההחלטות שניתן החל מנקודת זמן זו ואילך, כולל את ההחלטות נשוא שלושת הערעורים אשר בהן דן פסק דין זה.
12. על מנת שלא להאריך יתר על המידה, וכבר פורט מעלה תיאור די ארוך של ההליכים הקודמים, אמנה בקצרה בלבד מה הן שלוש ההחלטות נשוא הערעורים שעל הפרק, ואבקש להבהיר שהתקיימו הליכים רבים ונוספים שלא אמנה (וניתן לקרוא על חלק מאותם הליכים בהחלטתי שניתנה ביום 8.5.14 ובה סקרתי את האירועים הרלבנטיים).
13. אחת הבקשות מתוך "מתקפת" הבקשות שהחלה בסוף אפריל 2014, היתה בקשה שהגיש המערער ביום 22.4.14, אשר במסגרתה ביקש לעכב את ביצועו של צו הסגירה. למען הדיוק יאמר, שאחת מטענות המערער הייתה שההוראה של בית המשפט קמא אשר הורתה למערער לסגור את העסק, אינה נחשבת "צו סגירה" בהתאם להוראות החוק, אך לצורך המשך הדיון אתייחס להוראה כאמור שבגזר הדין כאל "**צו הסגירה**".
14. בכל אופן, המערער ביקש לבטל את צו הסגירה או לעכב את ביצועו, וזאת ביום 22.4.14, במעמד צד אחד. בו ביום נתן בית המשפט קמא החלטה לפיה הוא לא מוצא לנכון ליתן החלטה במעמד צד אחד כמבוקש, ונקבע דיון במעמד שני הצדדים ליום 1.5.14.
15. בנוסף, ביום 29.4.14 הגיש המערער בקשה לביטול פסק הדין שניתן בתיק (להלן: "**בקשת ביטול פסק הדין**"), ואזכיר כי הכרעת הדין ניתנה ביום 17.6.2012 וגזר הדין ניתן ביום 28.5.2013. בבקשה זו נטען כי כאשר קיבל המערער את כתב האישום, עוד בשנת 2011, הוא פנה לעורך הדין שמואלי בבקשה שייצג אותו בהליכים, וזה האחרון לקח על עצמו את הייצוג. אלא שהתברר כי אותו עו"ד שמואלי ייצג בעבר

את העירייה והוא זה אשר היה חתום על כתב האישום כנגד המערער. המערער טען עתה כי הוא לא ידע שעו"ד שמואלי הוא החתום על כתב האישום כנגדו וכי לא ידע על ניגוד העניינים הפוטנציאלי, עת ששכר את שירותיו. ממשיך ומסביר המערער, בבקשה לביטול פסק הדין, כי עו"ד שמואלי הנחה אותו להתייבב לבד לישיבה הראשונה, להודות בכתב האישום ולבקש דחייה טרם שמיעת הטיעונים לעונש - וכך עשה, ללא שהבין את משמעות הדברים. עוד טוען המערער כי הוא לא קיבל מעולם זימון לישיבה שנקבעה לצורך הטיעונים לעונש ולכן לא התייבב. לטענת המערער הוא לא היה מודע לזכותו לבקש לבטל את פסק הדין (ולמצערף את גזר הדין שניתן בהעדר), עד אשר קיבל ייעוץ מתאים מבא כוחו החדש אשר החל לייצג אותו. לשיטת המערער, כל האמור מעלה מחייב את ביטול הכרעת הדין וגזר הדין.

16. בית המשפט קמא קבע כי גם הבקשה לביטול פסק הדין תתברר בדיון ביום 1.5.14.
17. ביום 1.5.14 התקיים דיון ארוך במכלול הטענות שהוזכרו מעלה, ובתום הדיון קבע בית המשפט קמא כי החלטה מפורטת באשר לסוגיות שעלו תישלח לצדדים בהמשך וכי בשלב הזה, הוא אינו רואה לנכון לעכב את ביצוע צו הסגירה.
18. על החלטה זו, מיום 1.5.14, הוגש הערעור הראשון מבין שלושת הערעורים (שמספרו עפ"א 14-05-3753, להלן: "**הערעור הראשון**").
19. ביום 4.5.14 נתן בית המשפט קמא החלטה ארוכה ומפורטת באשר לבקשות שהונחו על שולחנו נכון לאותה עת - וכפי שמפורט בפתיח להחלטה, היא כוללת התייחסות לבקשה לביטול צו הסגירה, לבקשה לעיכוב צו הסגירה ולבקשה לביטול פסק הדין. בית המשפט קמא מצא לנכון לדחות את כל הבקשות של המערערים (ויובהר כי בשלב הזה התווספה החברה להליך, שכן חלק מהבקשות שהוגשו במהלך אפריל 2014 הוגשו גם מטעם החברה). על ההחלטה מיום 4.5.14 הוגש הערעור השני מבין שלושת הערעורים (עפ"א 14-05-7538, להלן: "**הערעור השני**").
20. הואיל ולמעשה נדחתה שוב הבקשה לעכב את סגירת העסק, הוגשה ביום 7.5.14 בקשה נוספת להארכת המועד לביצוע צו הסגירה אך בית המשפט קמא דחה את הבקשה, בהחלטתו מאותו היום.
21. לא קשה לקורא להבין שעל ההחלטה מיום 7.5.14 הוגש הערעור השלישי (עפ"א 14-05-10585, להלן: "**הערעור השלישי**").
22. במסגרת הגשת הערעורים - הונחו גם לפתחי בקשות למתן סעדים זמניים, אשר תכליתן הייתה עיכוב ביצוע הסגירה. עוד אציין כי במהלך תקופת הזמן האחרונה המתוארת מעלה, הספיקו המערערים גם להגיש עוד בקשה שנדונה על ידי מותב אחר של בית המשפט השלום (כב' השופטת היימן), ערעור על ההחלטה באותה בקשה, שהתברר בפני כב' השופט סעב, וערעור נוסף לגבי החלטת ביניים נוספת, אשר נדון בפני כב' השופט ליפשיץ).
23. ביום 8.5.14 התכנסו לצורך דיון בבקשות הביניים, וביום זה ניתנה החלטה מפורטת אשר בסופה מצאתי לנכון שלא לתת את הסעדים הזמניים שהתבקשו. בהמשך התבקשתי לעכב את החלטתי לצורך הגשת בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, נעתרתי לבקשה והוריתי על עיכוב למשך כ-72 שעות, אלא שבקשת רשות ערעור שכזו לא הוגשה.
24. ביום 12.5.14 התקיים דיון ראשון בשלושת הערעורים, ובמהלכו התברר שהמערערים צפויים לקבל את רישיון העסק ככל הנראה בטווח הזמן הקרוב. לכן, קבעתי את המשך הדיון בשלושת הערעורים להיום,

כלומר בפער של כשבועיים ימים, על מנת שניתן יהיה לקיים אותו לאחר שנדע סופית אם אכן התקבל רישיון העסק המיוחל, אם לאו.

25. במהלך הדיון היום הוצג לעיוני רישיון עסק זמני שניתן למערערים ביום 13.5.14 ואשר תוקפו עד 19.9.14.
26. להשלמת התמונה אוסיף עוד כי ביום 19.5.14 ביקש המערער מבית המשפט קמא הקלה נוספת בכל הנוגע לתשלום הקנס, כאשר עולה ששולמו בינתיים 6,000 ₪ מתוך הקנס בסך 10,000 ₪, אך הצטברה יתרת פיגורים. כבוד בית המשפט קמא, בהחלטה מיום 19.5.14, נתן דעתו למצב והורה על פטור חלקי מתוספת הפיגורים בתנאים מסוימים.
27. עד כאן הרקע באשר להליכים עד כה.
28. במהלך הדיון שהתקיים היום ניסיתי לברר יש מקום להמשיך ולדון בערעורים, לאור העובדה שרישיון העסק ניתן למערערים, ולחילופין - אם אין מקום לצמצם את המחלוקות אשר עדיין דורשות הכרעה. לא הצלחתי להביא להסכמה בדבר צמצום שכזה.
29. במהלך הדיון חזר בא כוח המערערים על עיקרי הטענות בכל שלושת הערעורים ובאי כוחן של המשיבות השיבו לטענות.
30. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, מסקנתי היא כי **דין שלושת הערעורים להידחות** מחמת הנימוקים שיפורטו להלן.
31. תחילה, אתייחס למכלול הטענות שעניין החלטותיו של בית המשפט קמא בכל הנוגע לאי ביטול צו הסגירה ואי מתן אורכה טרם כניסתו לפועל של צו הסגירה. בהקשר זה העלה בא כוחם של המערערים טענות רבות, הן במסמכים שהוא הגיש מעת לעת והן במהלך הדיון, לרבות טענות באשר להתנהלות נציגי המשטרה בפרשה זו, באשר להתנהלות העיריה ונציגיה, באשר לראיה שגויה של דיני רישוי העסקים מצדו של בהמ"ש ועוד ועוד.
32. מעבר לכך שיתכן שחלקן של הטענות מצויות בסמכותו של בית המשפט לעניינים מינהליים, אומר שלא מצאתי שיש צורך לעת הזאת, בתיק זה, לדון במכלול הטענות. לנוכח קיומו של רישיון העסק, אין כל טעם לבחון רטרואקטיבית אם היה מקום להעתר לבקשת העיכוב בשלבים השונים. דיון שכזה היום הינו חסר תכלית ותיאורטי, וכידוע:
- "כלל נקוט בידינו הוא כי אין להיזקק לבירור סוגיה שהינה בבחינת 'תורה לשמה', ומשהופך העניין הקונקרטי נשוא ההתדיינות לאקדמי בין בערכאה הדיונית ובין בערכאת הערעור, לא יידרש לו בית המשפט למעט במקרים חריגים..."
- עע"מ 5933/05 **אוליצקי עבודות עפר כבישים ופיתוח בע"מ נ' רכבת ישראל בע"מ** (3.8.2006) פסקה 10 והאסמכתאות שם.
33. באשר לערעור על החלטתו של בהמ"ש קמא שלא לבטל את פסק הדין - אומר כי אני מאמצת במלואן את מסקנותיו של בהמ"ש קמא - המפורטות כדבעי, הן בהיבט העובדתי והן בהיבט המשפטי, וראו את סעיפים 11 עד 24 בהחלטה מיום 4.5.2014.
34. לא מצאתי לקבל את טענות המערער בהקשר זה, ואמנה רק בקצרה את עיקרי נימוקי.

35. ראשית, הבקשה לביטול פסק הדין (על שני רכיביו) הוגשה באיחור ניכר ושלא בהתאם להוראות סעיף 130 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. בהקשר זה לא ניתן אף לקבל את טענת המערער לפיה הוא למד לדעת שיש לו אפשרות לבקש את ביטול פסק הדין רק בסמוך למועד הגשת בקשת הביטול, שכן הטענה לא הוכחה, מה גם שהמערער יכול היה לפנות לייעוץ משפטי הרבה לפני המועד בו הוא טוען שלראשונה יעץ לו עורך דין את אשר יעץ. בהקשר זה יצוין עוד כי המערער אינו מכחיש כי קיבל את גזר הדין עוד בחודש יוני 2013, אלא שבבקשה שהוגשה ביום 22.4.2014 הוא טוען כי כאשר קיבל את גזר הדין החליט שהוא מעדיף למקד את מרצו בתקיפת צו הסגירה ולא להגיש ערעור על גזר הדין. הדבר מחייב את המסקנה כי הוא ידע שעקרונית הוא יכול היה גם לבקש לבטל את גזר הדין שניתן בהעדרו הרבה לפני המועד בו הוגשה הבקשה - אלא שהחליט לוותר על זכותו זו (רע"פ 7862/13 ג'סאן אבו אלמפלפל נ' מדינת ישראל (20.11.2013)).
36. שנית, לגבי בקשת ביטול הכרעת הדין, לא הוכח כי היה כשל בייצוג בשל העובדה שעו"ד שמואלי היה החתום על כתב האישום או בשל שייעץ למערער להופיע לבד בדיון ולהודות.
37. שלישית, לא הוכח שנגרם למערער עוול או עיוות דין, אף אם היה כשל בייצוג בשלב זה, שכן לא הוכח שעורך דין אחר היה נותן ייעוץ אחר (ע"פ 2950/11 אליאור נועם חן נ' מדינת ישראל (08.05.2014) ולא הוכח כי ניתן היה להימנע מהרשעה (ואזכיר כי לא היתה מחלוקת שהעסק פועל אך רישיון - אין).
38. רביעית, מהפרוטוקול עולה שהמערער ייצג עצמו נאמנה והבין את משמעות ההודאה.
39. חמישית, לגבי בקשת ביטול גזר הדין, יש לראות כי הזימון נשלח לביתו של המערער שם הוא מתגורר (וזוהי אף הכתובת המופיעה על הבקשות שהוגשו לעירייה בקשר לרישיון העסק). על אישור המסירה חתומה הגב' מיטל סבח, אשר אין ספק כי מעל גיל 18. בתצהיר של המערער שצורף לבקשה לביטול פסק הדין הוא אינו מתמודד עם האמור באישור המסירה ומסתפק באמירה לאקונית לפיה הוא "לא קיבל את הזימון". ניתן היה לצפות שיסביר בתצהיר מי היא מיטל, אשר פתחה את הדלת בביתו וחתמה על האישור, ואותי אף ניתן היה לצפות שיוגש תצהיר של אותה מיטל ובו התייחסות לשאלה - מה היא עשתה עם המעטפה ובה הזימון. רק במהלך הדיון שהתקיים בפני הוסבר כי מיטל סבח הינה אחותו של המערער ואולי אינה מתגוררת באופן קבוע בכתובתו של המערער. טענה זו לא נתמכה בתצהירים, ולכן אינה יכולה לסייע בידי המערער.
40. ששית, יש לראות כי המערער ביקש פעמיים לפרוס את הקנס ולהפחית את הפיגורים ואף שילם 60% מהקנס עד עתה. בקשה אחת לפריסה הוגשה לפני הגשת הבקשה לביטול פסק הדין, והבקשה השניה - לאחר מכן. יש לדברים משקל.
41. אשר על כן, בדיון דחה בהמ"ש קמא את הבקשה לביטול פסק הדין (הכרעת הדין וגזר הדין), ואין כל מקום לשנות ממסקנותיו.
42. מכאן, שיש לדחות את שלושת הערעורים על כל רכיביהם.
- ניתן היום, כ"ו אייר תשע"ד, 26 מאי 2014, בהעדר הצדדים.